

per formes com *afigent* que hi trobem encara en el S. XVII: «casos rars de la confessió pel P. Christ. de Vega --- trad. de castellà en nostre vulgar mallorquí per Ignasi Fiol, *afigent-se* a la fi les interrogacions més importants ---», any 1670 (en JqMBover, *Bibl. EscrBal.* I, 296).

El pas de la flexió en *-er* al tipus en *-ir* ja no trigà a produir-se en la major part del territori lingüístic (sembla haver-n'hi ja algun cas en Lluç, però que caldria constatar millor, en *Contempl.* 29.33, car hi posen *afigir*) i en tot cas n'hi ha des dels Ss. XIV i XV (veg. *DAG.* i *AlcM*): «sens *afegir* ne levar res», *Tirant* I, 237. En el País Valencià tenen encara gran extensió les formes amb *-i* radical si bé seguida de *i* (MGadea, *T. del Xè* III, 25), i en un doc. de Xodos de data no recent anoto «li *affigiré* uns rafals». Les formes rizotòniques no incoatives segueixen essent normals en les regions de Migjorn (València, Balears): «via amunt! que demà seria tard —Vixca Alà!— tots responen. —Vixca sempre!— ell *afig*», Ga. Girona, *Seidia*, 48; «mun pare i mu mare són de Felanitx: / quan mun pare em pega, / mu mare m'hi *afig*», cançó popular mallorquina; així mateix en plural: «*affegint-hi* la quinta part més, ço és que si pesava 15 onces se n'i *affigen* tres», OPou, *ThPu.*, 332. Entre les accs. secundàries notem espt. la de 'enganxar' que ja veiem en un doc. de Barcelona de c. al S. XIV (Ca. Candi, *MiscHistCat.* II, 198, i que avui és ben usual en el dialecte central, a Eivissa («añadir, pegar», PzCabre-ro), sovint amb la variant 'juxtaposar', que sento fins a l'Alt Pallars: «Coma-Maire i Coma-Menre són *afe-zides*, separades només per la Roca de la Basera» (sentit a l'alta Vall d'Assua, 1957).

Una forma *fegir*, que podria ser prolongament del ll. FIGERE, si no és regressió obligada per conveniències mètriques, es llegeix en el poeta Francesc Oliver de la 1.ª meitat del S. XV (*Canc. de Saragossa*).

El participi passiu antic, procedent normalment del ll. VG. AFFICTUS (cf. *fit*, *fita*, *fitar*, *fitó*, del simple FICTUS vulgar, en lloc del clàssic FIXUS), era encara usual en la forma *afit* en el S. XIII: «car en la dicció ha moltes de vegades doble enteniment, on fallirà alguna letra o y serà *afita*», Lluç (*Contempl.*, 155); i *AlcM* n'hi cita un altre, on *afit* està assegurat per la rima amb *delit* i per les síl·labes del vers. D'aquí es derivà l'abstracte *afitó* [1576, Sòller, *AlcM*] per 'ad-denda' (que bé podria ser un ll. AFFIXIO, -ONIS, > **afisso*, canviat en *afitó* quan FICTUS substituï FIXUS amb caràcter definitiu), i que avui continua essent ben viu a les Illes, almenys a Pollença, i a Menorca; no sols a Ciutadella (Moll, *Dial. de Ciut.*, en *MiscAlco-ver*, 421), on pren el sentit de 'feina de recàrrec, petita però molesta per la seva reiteració', sinó que ho fou a tota l'illa, segons sembla amb el sentit de 'recàrrec de contribució, o sigui un *afegit* a la talla' que veiem en els docs. d'Alaior: «llibre de cobranças y pagaments de tallas y *afitons*», des de 1573 fins en 1583, seguit d'altres de títol igual o semblant en els anys 1591-1625, 1601-1624 i encara el 1625 i 1659, mentre que en el S. XIX se substitueix això per *tallas* y *tallons*

(HndzSanz, *Arch. Mun. de Alayor*, pp. 61, 128, 172, 228). En la resta del domini *afitó* ha estat substituït per *afegitó*, el caràcter secundari del qual (refecció de *afitó* sota la influència de *afegit*, *-ida*) és visible per la *-t-*, mantinguda després que s'ubstituí en la forma de l'arrel el consonantisme analògic. Forma avui molt viva en val., mall., etc.: «segon *afegitó* de 'Tipos, Modismes...', MGadea, *T. del Xè* III, 1.

Entre les altres llengües romàniques aquest verb sembla haver mort sense deixar cap rastre en francès ni port., i quasi cap en el domini castellà; solament algunes formes mig llatines de present *afiet in illo valle, et afiet ad ecclesia* a. 1091, i *affige* in careira, *afige* in termino de --- a. 934 (àdhuc el simple *fiet se* a. 938) en docs. lleonesos, citats per MzPi (*Orig.*, §§ 47.4, 70.3). En canvi s'ha mantingut vigent en l'it. *affiggere* i en llengua d'oc, on ja es documenta antigament en un parell de docs. de c. al S. XIV (Montpeller, *PSW* I, 27; Rayn. III, 321), i en gascó resta la forma forta *abige*, viva avui al llarg del Pirineu, des de la Vall d'Aran fins al Bern, amb els mateixos sentits que en català.

En llatí clàssic té sobretot el sentit de 'afixar, clavar fortament una cosa sobre una altra'. Però hi ha ja, en algun clàssic, exemples que anuncien de prop els matisos que ha pres en català: «Hispania Tarraconensis *affixa* Pyrenaeo» en Plini, i en algunes glosses som ja quasi en el sentit modern d'enganxar: «tabulata quae ab inferiore parte trabibus *adjunguntur*» en les Glosses de Reichenau (Förster-K., *Afrz. Übungsbuch*, 8.1).

DERIV.: *Afegida*. *Afegidor*. *Afegidura* [1421; en el sentit del cast. *añadidura*, del qual dona ex. de Víctor Català *AlcM*, és un calc poc recomanable d'aquest mot, que valdria més canviar sempre en *afegit* m. o bé *afegitó*]. *Afegiguera*. *Afegiment* [Lluç, supra, 1309]. *Afegit* m. [Lab. 1839]. *Afegitó* [Lab. 1839], val. i mall., cf. supra; també *afegital*.

Confegir, probt. primer es digué *configer*, com ho trobem encara en els textos arcaïcs, des de mj. S. XIII, en Guillem de Cervera, on *no config bé* significa 'no arribo a articular ben exactament els mots que lleigeixo i entenc': «e ligir dits <'significa'> ligir can hom la letra lig, / e triar ez eslir, / sitot bé no *config*» (9d); «fassa hom *configer* a son fill, e d'assò que *configerà* --- cové que sia feta construcció en aquell libre mateix», Lluç (*Doctrina Pueril*, pròleg) del llatí CONFIGĒRE 'clavar dos objectes l'un amb l'altre' (*configere transtra clavis ferrei*; *Christo confixus sum cruci*, exclama St. Dimas), d'on passà a 'ajuntar els sons en llegir'; la forma antiga es mantingué almenys fins al S. XVI: «los fadrins deven amar les lletres --- que dretament les pronuncien --- les ajusten e les *configen*», S. xv, en el ms. d'*Ajustaments o Suma de Col·lacions* de la Bibl. Univ. Bna., 291v; «o font d'on emana tan gran melodia, / molt copios libre on les arts se ligen / aquell infús saber [sic] de hon se *configen* / les coses supremes en tu s'infundia» a. 1502, Gaspar de Verí, JqMBover, *BiEscrBal.* II, 503.28.3 (hi ha detalls suspectes en la llengua d'aquest text); més modernament es troba *confegir*, si bé dubto que